

AALTJES-PROEFVELDEN IN WEST-OVERIJSSSEL

(vervolg van het artikel, verschenen in het Juni-nummer van jaargang 1930 van dit Tijdschrift. Pag. 105–111)

DOOR

D. STIELTJES

A. Proeven ter verkrijging van een nieuw tegen aaltjes bestand ras.

De zestien beste planten van rij 22 van het proefveld te Dalfsen werden in Mei 1929 medegenomen naar den tuin van de Rijkslandbouwwinterschool te Meppel. Voor en tijdens den bloei werden telkens twee aren in perkamenten zakjes gehuld, tot verwacht kon worden, dat bestuiving had plaats gehad.

Van de 16 inhullingen leverden slechts vier aren een redelijk resultaat.

De andere korrels waren zoo klein en schrompelig, dat verwacht werd, dat ze geen kiemkracht bezaten. Eén kruising leverde 6, de tweede 21, een derde 32 en een vierde 8 korrels. Deze werden nu eind September weer in Dalfsen uitgezaaid. Enkele korrels kwamen niet op (waardoor?), maar 9 Jan. stonden in het gazen kooitje resp. 1, 6, 25 en 6 goede planten en deze stonden er in April nog. De stand van het rijtje van 25 korrels, de uitstoeling, de kleur en het weinig of niet aangetast zijn door aaltjes, deden besluiten, deze planten weder uit te planten in den tuin van de school te Meppel en hiermee nog eens onderlinge bestuiving, na inhulling, toe te passen.

Verscheidene aren bleven nu, nadat telkens twee aren van *verschillende* planten waren ingehuld, loos. Eén inhulling leverde twee, twee drie, één vier en één zeven korrels. Dit slechte resultaat moet ongetwijfeld aan de zelfsteriliteit toe te schrijven zijn. Een aar, welke niet ingehuld was, leverde 17 korrels en nog een andere aar leverde een dertigtal.

Deze korrels werden nu 23 October 1930 op het aaltjesproefveld te Middel in de gemeente Olst uitgezaaid. De twee korrels kwamen niet op. De twee keer drie korrels hadden evenmin kiemkracht. Van de vier korrels kiemden er twee niet, een plant was zeer ziek, een half ziek. Van de zeven waren twee niet kiemkrachtig, drie plantjes kwijnen weg, twee bleven matig in leven.

Het resultaat van de inhullingen was dus bedroevend. Hier waren wij dus blijkbaar wel aan de uiterste grens gekomen.

De eene niet ingehulde aar leverde 17 korrels, waarvan 10 korrels opkwamen. Deze waren echter in Mei alle door aaltjes-aantasting verdwenen. De andere niet ingehulde aar leverde 30 korrels. Hiervan werd er geen enkele aangetast. De planten stonden frisch, waren van onder flink rood aangelopen en waren iets spichtig.

Deze planten werden in Mei meegenomen naar de Rijkslandbouwwinterschool, niet ingehuld, doch overgelaten aan vrije onderlinge bestuiving. De korrels zijn in October 1931 op een aaltjesproefveld in Dalfsen ter verder onderzoek uitgezaaid.

B. *Bestrijdingsmiddelen.*

Met de volgende bestrijdingsmiddelen werden proeven genomen.

350 kg nematol I per ha	} beide afkomstig van de N.V. Kon. Pharm. fabriek v/h Brocades en Stheeman, Meppel.
700 „ idem	
350 „ nematol II per ha	
700 „ idem	
200 „ uspulun	} beide van Baijer
100 „ B 242	
200 „ B 242	
400 „ B 242	
350 „ naphthaline	
700 „ idem	
200 „ idem	
250 „ zwavelzure ammoniak + 250 kg ongebl. kalk	

Naast elk veldje lag een evengroot veldje dat onbehandeld bleef.

Voorts werd over alle proefveldjes een strook van 4 m breed genomen, waar de verschillende bestrijdingsmiddelen 2 weken voor het zaaien werden uitgestrooid, een even groote strook gelijk met het zaaien en een dito strook een week na het zaaien.

Over het geheele proefveld werd de rogge gezaaid op rijen en wel dusdanig, dat voor een goede contrôle overal Ottersumsche aanwezig is.

Eerst werd 1 rij Ottersumsche gezaaid, daarna een rij Petkuser, dan weder Ottersumsche, dan een rij Wierzbriensky (Poolsche), dan weer Ottersumsche, dan weer Petkuser, aldus:

O. – P. – O. – W. – O. – P. – O. – W. – O. enz.

De eerste bestrijding werd gezaaid 2 Oct. bij prachtig weer. De rogge werd gezaaid 16 Oct. met de tweede bestrijding, enz. En nu de resultaten.

Vooraf zij opgemerkt, dat de Poolsche (Wierzbriensky) rogge

zeer slecht opkwam, zoodat de stand daarvan zeer slecht is geweest. We kunnen dus deze geheel buiten beschouwing laten.

Nematol I, zoowel 350 als 700 kg heeft zóó bijtend gewerkt, dat vele planten gedood zijn. Merkwaardig is echter, dat eenige planten zijn blijven leven, maar deze waren toch nog sterk door aaltjes aangetast (alleen Petkuser).

Nematol II, heeft tamelijk goed gewerkt; bijna alle Petkuser planten zijn gezond gebleven, echter alleen wanneer het bestrijdingsmiddel vóór 't zaaien werd uitgestrooid. Gelijktijdig en na 't zaaien was de stand slecht.

B 242. Zoowel de kleine als de groote giften hebben zóó radicaal vernietigend gewerkt, dat ook alle planten zijn gedood, zelfs op de onbehandelde strooken ernaast viel de invloed duidelijk te bespeuren. De akker is nu in grasland gelegd. Op deze plekken wil nu nòg niets groeien.

Uspulun. Toegepast vóór 't zaaien heeft het alle planten gedood.

Gelijktijdig met en na 't zaaien waren er verscheidene planten Petkuser, die gezond gebleven waren.

Naphthaline in de verschillende hoeveelheden heeft dit jaar niet zoo gunstig gewerkt, als het vorige jaar.

Zwavelzure ammoniak en kalk vertoonde ook geen uitwerking.

Afdoende resultaten zijn dus nog niet bereikt. Dit jaar zijn de proeven voortgezet en worden alleen gebruikt *Nematol II*, *Naphthaline* en *Paradichloorbenzol*.

Meppel, Jan. 1932.